

Priopćenje

Godina: LXI.

Zagreb, 17. prosinca 2024.

NR-2024-2-3

ISSN 1334-0557

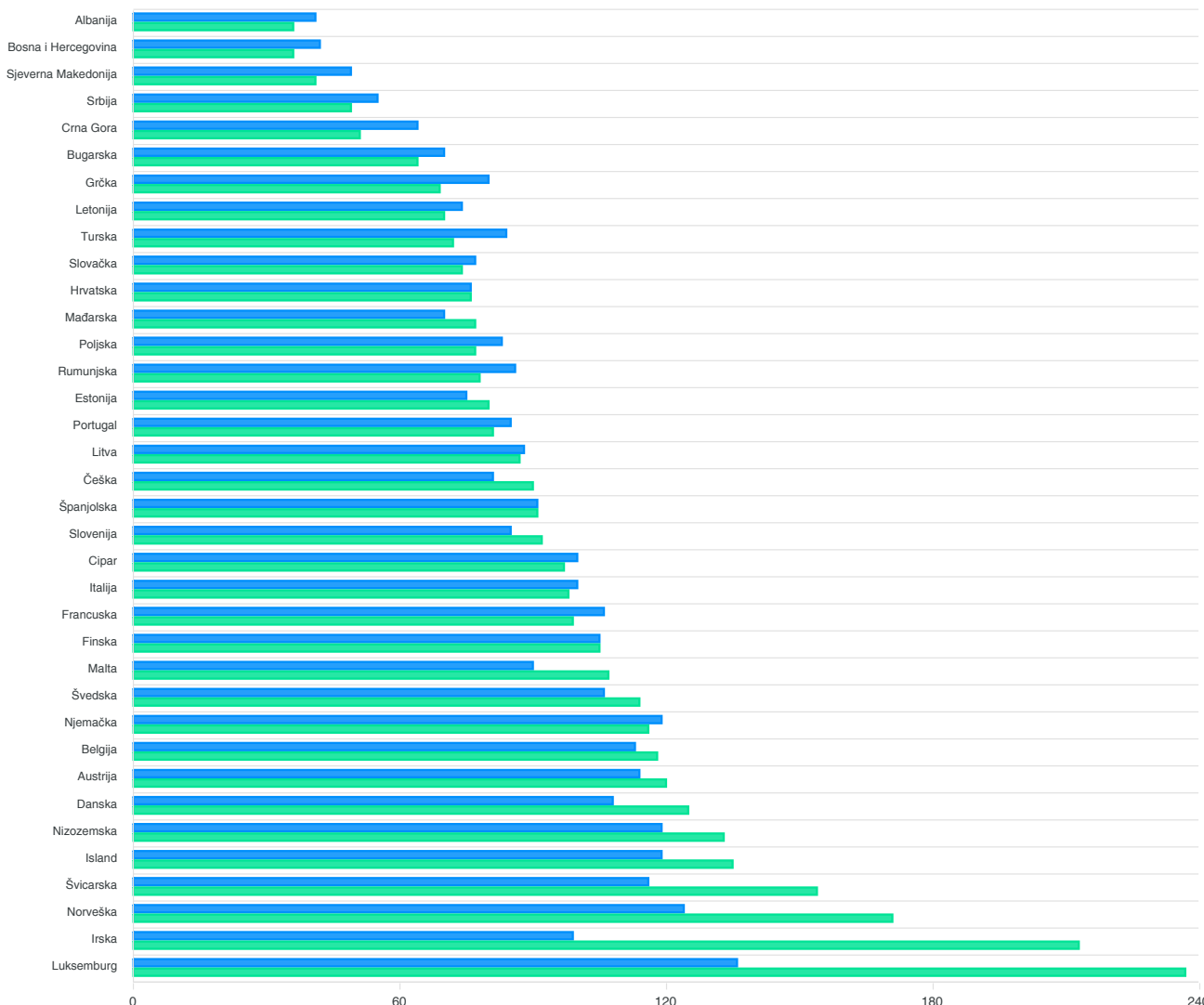

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD I STVARNA INDIVIDUALNA POTROŠNJA U STANDARDU KUPOVNE MOĆI U 2023.

Eurostat 17. prosinca 2024. objavljuje podatke o bruto domaćem proizvodu (BDP-u) i stvarnoj individualnoj potrošnji (SIP-u) po stanovniku za 2023., iskazane standardom kupovne moći (SKM-om).

G-1. INDEKSI OBUJMA BDP-a I SIP-a PO STANOVNIKU U 2023. (EU-27 = 100)

SIP po stanovniku BDP po stanovniku

Državni zavod za statistiku zajedno sa statističkim uredima ostalih europskih zemalja sudjeluje u Europskom programu usporedbe radi međunarodnog uspoređivanja fizičkog obujma svih kategorija finalne potrošnje BDP-a svih zemalja sudionica projekta.

Ovdje predstavljamo najnovije analize ekonomskih pokazatelja (**BDP i SIP**) po stanovniku za razdoblje od **2021. do 2023.** s naglaskom na posljednju referentnu godinu.

Rezultati Europskog programa usporedbe cijena i BDP-a pokazuju da BDP i SIP po stanovniku u **Republici Hrvatskoj izraženi u paritetu kupovne moći za 2023. iznose 24% ispod prosjeka 27 država članica EU-a.**

Luksemburg, država s najvećim BDP-om prema SKM-u

Od država članica EU-a najveći BDP po stanovniku prema SKM-u ima Luksemburg i on je za 137% viši od prosjeka EU-27, dok najnižu razinu BDP-a ima Bugarska i ona iznosi 36% ispod prosjeka EU-27.

Najveća razina BDP-a po stanovniku u Luksemburgu dijelom je posljedica velikog udjela prekograničnih radnika u ukupnom broju zaposlenih. Iako prekogranični radnici sudjeluju u BDP-u, oni ne čine dio rezidentnog stanovništva koji je uključen u izračunavanje BDP-a po stanovniku.

Uobičajeno je da se BDP po stanovniku koristi kao pokazatelj razine blagostanja u državama, ali on nije jedini takav pokazatelj. Pokazatelj koji bolje odražava stanje blagostanja u kućanstvima jest **SIP po stanovniku** i homogenija je kategorija od razine BDP-a. No bez obzira na homogenost te kategorije, i dalje postoje znatne razlike među državama članicama.

SIP najmanji u Albaniji

SIP po stanovniku prema SKM-u među državama članicama EU-a u 2023. kretao se od 30% ispod prosjeka EU-27 u Bugarskoj i Mađarskoj do 36% iznad prosjeka EU-27 u Luksemburgu.

Osim Luksemburga, najveći SIP po stanovniku prema SKM-u ostvarile su Nizozemska, Njemačka, Austrija, Belgija, Danska, Švedska, Francuska i Finska, čiji su podaci do 19% iznad prosjeka EU-27. Italija i Cipar su u razini prosjeka EU-27.

Skupinu zemalja čija je razina SIP-a po stanovniku ispod prosjeka EU-27 čine Irska, Španjolska, Malta, Litva, Rumunjska, Slovenija, Portugal, Poljska i Češka te se on kreće u rasponu od 1% do 19%.

Najnižu razinu SIP-a po stanovniku ima skupina zemalja koju čine Grčka, Slovačka, Hrvatska, Estonija, Letonija, Bugarska i Mađarska, čiji je prosjek između 20% i 30% ispod prosjeka EU-27.

Uz 27 država članica EU-a u analizu su uključene i države članice EFTA-e (Norveška, Island i Švicarska) i države kandidatkinje za članstvo u EU (Turska, Crna Gora, Srbija, Sjeverna Makedonija, Bosna i Hercegovina i Albanija).

U državama EFTA-e u 2023. SIP se kretao između 16% i 24% iznad prosjeka EU-27, dok se u državama kandidatkinjama kretao između 16% i 59% ispod prosjeka EU-27.

1. BDP I SIP PO STANOVNIKU U SKM-u, INDEKSI OBUJMA (EU-27 = 100) U 2021., 2022. I 2023., PREGLED PO DRŽAVAMA SUDIONICAMA

indeksi obujma (EU-27 = 100)

Države ¹⁾	SIP po stanovniku			BDP po stanovniku		
	2021.	2022.	2023.	2021.	2022.	2023.
EU-27	100	100	100	100	100	100
Države članice EU-a						
Luksemburg	139	135	136	260	252	237
Nizozemska	117	120	119	132	134	133
Njemačka	122	121	119	120	118	116
Austrija	117	117	114	121	123	120
Belgija	113	113	113	117	119	118
Danska	122	110	108	134	135	125
Švedska	112	109	106	121	115	114
Francuska	107	105	106	101	98	99
Finska	109	105	105	109	107	105
Italija	96	98	100	96	98	98
Cipar	94	97	100	94	98	97
Irska	91	94	99	226	238	213
Španjolska	87	89	91	85	88	91
Malta	85	85	90	109	105	107
Litva	93	91	88	88	88	87
Rumunjska	82	83	86	72	74	78
Slovenija	84	86	85	88	89	92
Portugal	83	85	85	74	77	81
Poljska	86	85	83	79	78	77
Češka	86	82	81	92	89	90
Grčka	76	78	80	64	67	69
Slovačka	76	77	77	74	71	74
Hrvatska	74	74	76	70	72	76
Estonija	78	78	75	85	84	80
Letonija	73	73	74	71	69	70
Bugarska	67	69	70	60	62	64
Mađarska	69	70	70	75	77	77
Države članice EFTA-e						
Norveška	126	125	124	171	214	171
Island	122	120	119	122	132	135
Švicarska	118	117	116	156	159	154
Države kandidatkinje za članstvo u EU						
Turska	66	76	84	60	68	72
Crna Gora	58	61	64	46	49	51
Srbija	52	53	55	45	46	49
Sjeverna Makedonija	51	49	49	43	42	41
Bosna i Hercegovina (BiH)	40	40	42	33	34	36
Albanija	36	39	41	31	34	36

1) Države su poredane prema razini SIP-a po stanovniku u 2023. Države s jednakom vrijednošću poredane su prema protokolarnom redosljedu.

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori podataka

Eurostat objavljuje PKM-ove i iz njih izvedene pokazatelje na mrežnoj stranici *Statistics Explained*:

[GDP per capita, consumption per capita and price level indices – Statistics Explained \(europa.eu\)](#).

Definicije i objašnjenja

SIP (stvarna individualna potrošnja) sastoji se od dobara i usluga koje su kućanstva stvarno potrošila, bez obzira na to jesu li ih kupila i platila kućanstva izravno, vlada ili neprofitne organizacije. SIP po stanovniku može se smatrati pokazateljem materijalnog blagostanja kućanstava.

PKM-ovi su pokazatelji razlike u razini cijena u pojedinim državama. Oni označuju koliko valutnih jedinica košta određena količina robe i usluga u različitim državama. PKM-ovi se mogu koristiti kao stope konverzije valuta za pretvaranje rashoda izraženih u nacionalnim valutama u umjetnu zajedničku valutu (SKM), čime se eliminira učinak razlika u razini cijena u pojedinim državama.

SKM je jedinica umjetne valute koja eliminira razlike u razinama cijena među državama. Tako jedna jedinica SKM-a kupuje istu količinu roba i usluga u svim državama. Ta jedinica omogućuje usporedbu obujma ekonomskih pokazatelja u državama. Agregati izraženi u SKM-u izvode se dijeljenjem agregata u tekućim cijenama izraženima u nacionalnoj valuti s pripadajućim PKM-om.

PPP i BDP u SKM-u rezultat su multilateralnoga statističkog istraživanja. Njegova je specifičnost u usporedbi s drugim statističkim istraživanjima to da rezultate izračunava međunarodni koordinator. Naime, nijedna od država sudionica ne može proizvesti rezultate samostalno. Druga specifičnost jest međusobna ovisnost rezultata među državama. Promjena podataka jedne države ne utječe samo na rezultate te države, nego utječe, manje ili više, i na rezultate drugih zemalja.

Rezultati se temelje na procjenama BDP-a za 2023. i posljednjim raspoloživim podacima o PKM-u.

PKM-ovi se koriste za generiranje indeksa cijena i obujma koji su potrebni za ekonomska istraživanja i analize koje uključuju usporedbe BDP-a i izdataka za BDP među državama. Indeksi obujma koriste se za usporedbu veličine ekonomije i razine materijalnog blagostanja ekonomija, potrošnje, investicija, državne potrošnje i ukupne produktivnosti. Indeksi cijena koriste se kako bi se usporedile razine cijena, strukture cijena, konvergencija cijena i konkurentnost.

Uz istraživanje i analizu, PKM i realni izdaci koji se dobivaju korištenjem PKM-a primjenjuju se za izračun statističkih podataka. Međunarodne organizacije agregiraju realni BDP i njegove sastavnice za države kako bi se dobile ukupne vrijednosti za skupine zemalja kao što su EU ili OECD. Međunarodne organizacije također se kao ponderima koriste udjelima država u svim ukupnim vrijednostima kad se ekonomski pokazatelji kao što su indeksi cijena ili stope rasta kombiniraju kako bi se dobili prosjeci za skupine država.

PKM-ovi se koriste i za administrativne svrhe. Europska komisija koristi se PKM-om kada državama članicama alocira sredstva iz Strukturnih fondova. Strukturni fondovi osnovani su kako bi se smanjile ekonomske razlike među državama članicama. Glavni pokazatelj koji određuje može li se regija prijaviti za dobivanje sredstava iz Strukturnih fondova jest regionalni BPD po stanovniku unutar države koji je deflacioniran korištenjem PKM-a. Međunarodni monetarni fond (MMF) koristi se PKM-om kada donosi odluku o kvoti svojih članica. Kvota države, među ostalim, određuje financijska sredstva koje je država obvezna uplatiti MMF-u.

Geografski podaci

Europska unija (EU-27) uključuje Belgiju, Bugarsku, Dansku, Češku, Njemačku, Estoniju, Irsku, Grčku, Španjolsku, Francusku, Hrvatsku, Italiju, Cipar, Letoniju, Litvu, Luksemburg, Mađarsku, Maltu, Nizozemsku, Austriju, Poljsku, Portugal, Rumunjsku, Sloveniju, Slovačku, Finsku i Švedsku.

Pravna osnova

- Uredba (EZ) br. 1445/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2007. o uspostavi zajedničkih pravila za pružanje osnovnih informacija o paritetima kupovne moći te za njihov izračun i diseminaciju

- Uredba Komisije (EU) 2015/1163 od 15. srpnja 2015. o provedbi Uredbe (EZ) br. 1445/2007 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu popisa osnovnih kategorija s obzirom na paritete kupovne moći

- Uredba (EU) br. 549/2013 o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (ESA 2010 Uredba) od 21. svibnja 2013.

Kratice

EFTA	Europsko udruženje za slobodnu trgovinu
EU	Europska unija
Eurostat	Statistički ured Europske unije
EZ	Europska zajednica
OECD	Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj
BDP	Bruto domaći proizvod
PKM	Paritet kupovne moći
SIP	Stvarna individualna potrošnja
SKM	Standard kupovne moći

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.

Telefon: (+385 1) 48 06 111

Novinarski upiti: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:

Suzana Šamec, načelnica Sektora makroekonomskih statistika
Lidija Brković, glavna ravnateljica

Priredile:

Suzana Čajkušić i Mirjana Lepušić

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka

Informacije i korisnički zahtjevi

Telefon: (+385 1) 48 06 138, 48 06 154, 48 06 115

Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Pretplata na publikacije

Telefon: (+385 1) 21 00 455

Elektronička pošta: prodaja@dzs.hr